

Utredning om ekologisk kompensation

- **Kommittédirektiv 2016:23**
- **Utredare: Håkan Wåhlstedt**
- **Utredningssekreterare: Karolina Ardesjö Lundén och Jim Nilsson**
- **Expertgrupp (24 st)**

Utredningen om en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation

Uppdraget

Identifiera och föreslå åtgärder för att åstadkomma en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation i samband med större exploatering och ingrepp i värdefulla mark- och vattenområden.

Utredningen om en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation

I uppdraget ingår

- att säkerställa förutsägbarheten vid krav på kompensation
- att underlätta ett kostnadseffektivt och långsiktigt verksamt genomförande av såväl frivilliga som obligatoriska kompensationsåtgärder
- att verksamhetsutövare ges faktiska och rättsliga förutsättningar att genomföra kompensation.

Utredningen om en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation

Åtgärderna ska syfta till att motverka nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

Utredningen om en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation

Utredaren ska särskilt ta hänsyn till

- miljökvalitetsmålen
- principen om att förorenaren betalar
- regeringens förenklingsarbete för mer ändamålsenliga regler
- behovet att kunna genomföra angelägna bygg- och anläggningsprojekt

Utredningen om en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation

Hur kan tillämpningen och befintliga regelverk effektiviseras?

Utredaren ska analysera miljöbalken och annan lagstiftning som rör exploatering och ingrepp i mark- och vattenområden i syfte att klarlägga förutsättningarna för att åstadkomma en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation i samband med större exploatering och ingrepp i värdefulla mark- och vattenområden.

Utredningen om en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation

Förslagen ska

- Ge kostnadseffektivitet och ta tillvara möjligheter till effektivitetsvinster
- Säkerställa förutsägbarheten vid krav på kompensation
- Möjliggöra transparenta och tydliga ansvarsförhållanden samt effektiv tillsyn och utvärdering
- Utformas med hänsyn till behovet av en rimlighetsavvägning där nyttan av obligatoriska kompensationsåtgärder jämförs med kostnaderna

Tillräckligt underlag för kompensationsåtgärder

- Hur kan ett tillräckligt underlag för utformningen av kompensationsåtgärder tas fram på ett effektivt sätt?
- Bedöm hur och när underlag för utformningen av kompensationsåtgärder bör tas fram, med beaktande av befintliga bestämmelser för underlag (t.ex. bestämmelserna om miljökonsekvensbeskrivningar och annat underlag i 6 kap. miljöbalken)

Kompensationsåtgärder och skyddsåtgärder

Analysera distinktionen mellan skyddsåtgärder och kompensationsåtgärder

Hur bör kompensationsåtgärder beaktas vid prövningen av en verksamhet.

Ta särskild hänsyn till skadelindringshierarkin och behovet av rimlighetsavvägning.

Utredningen om en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation

Markåtkomstfrågor

- Hur kan tillgången till mark- och vattenområden där kompensationen genomförs förbättras?
- Analysera vad bestämmelser åtkomst till mark- och vattenområden innebär för användningen av ekologisk kompensation.
- Utgångspunkten att markåtkomst sker genom frivilliga avtal
- Grön infrastruktur beaktas

Utredningen om en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation

Utredningsdirektiven om ekologisk kompensation i planeringen

- Kommuner och företag är intresserade av att kompensera för intrång i naturmiljön som har negativa effekter på biologisk mångfald och ekosystemtjänster
- Idag saknas bestämmelser om kompensation i plan- och bygglagen, samtidigt som en stor del av de intrång som sker endast prövas enligt denna lagstiftning
- PBL är en av de lagstiftningar som ska analyseras

Utredningen om en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation

I uppdraget ingår att se över relevant lagstiftning och vid behov föreslå författningsändringar

Uppdraget ska redovisas den 1 mars 2017

Utredningen om en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation

Ekologisk kompensation

Befintlig lagstiftning

Utredningen om en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation

Miljöbalken – ekologisk kompensation

Obligatoriskt krav på ekologisk kompensation

- Dispens från föreskrift i naturreservat
- Upphävande av föreskrift i naturreservat

7 kap 7 § MB fjärde stycket

Beslut om upphävande eller dispens får meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skäligen utsträckning på naturreservatet eller på något annat område.

Utredningen om en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation

Miljöbalken - ekologisk kompensation

Krav på ekologisk kompensation, undersökning och bevarandeåtgärder **får** ställas vid alla beslut om tillstånd eller dispens enligt miljöbalken. Utredning om behov av kompensation förutsätts finnas.

16 kap 9 § MB

Tillstånd eller dispens och upphävande av tillstånd eller dispens får förenas med skyldighet att utföra eller bekosta

1. särskild undersökning av berört område,
2. särskilda åtgärder för att bevara berört område, och
3. särskilda åtgärder för att kompensera det intrång i allmänna intressen som verksamheten medför.

Denna paragraf innebär inte någon inskränkning av en avhjälpandeansvarigs skyldigheter enligt 10 kap.

Utredningen om en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation

Miljöbalken - ekologisk kompensation

Obligatoriskt krav på kompensation vid Natura 2000-tillstånd som meddelas trots risk för skada på livsmiljö i området som ska skyddas eller störning som på betydande sätt kan försvåra bevarandet området av arterna som ska skyddas (7 kap 28b och 29 §§ MB)

Utredningen om en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation

Andra regler i miljöbalken om ”kompensation”

Överskridande av miljökvalitetsnorm.

2 kap 7 § tredje stycket MB

Tillåtelse kan förenas med villkor om att vidta eller bekosta kompensande åtgärder som ökar möjligheterna att följa miljökvalitetsnorm (gränsvärdesnorm) i en utsträckning som inte är obetydlig

Utredningen om en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation

Andra regler i miljöbalken om ”kompensation”

Kompensationsåtgärder för att kompensera för miljöskada (2 kap 8 § Miljöbalken)

Kompensationsvillkor vid regeringsprövning (17 kap 7 § miljöbalken)

Vattenverksamhet (11 kap 8 § första stycket miljöbalken)

Utredningen om en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation

Avgränsningsfrågor

Ekologisk kompensation i syfte att motverka förlust av biologisk mångfald och ekosystemtjänster – brett anslag

Praktiska begränsningar

Intresset för kompensation som instrument för att klara MKN tydligt

Utredningen om en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation

MKN och kompensationsåtgärder

Förarbetena till 2 kap 7 § tredje stycket hänvisar till möjligheten att besluta om villkor om kompensationsåtgärder vid annan verksamhet och att den möjligheten delvis utökats. (Jmfr 16 :8 och den numera upphävda 16 kap 5 § prop 2009/19 s 47)

Utredningen om en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation

MKN och kompensationsåtgärder

Påverkar Weeserdomen möjligheten att villkora om kompensationsåtgärder enligt 2 kap 7 § tredje stycket för att klara MKN?

C 461/13

Ickeförsämringskravet måste upprätthållas

MKN får inte äventyras

(Undantag kan medges enligt särskilda kriterier)

Utredningen om en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation

Kompensationsåtgärder i planeringen

Idag finns inga särskilda bestämmelser om kompensation i PBL

MKB krav på redovisning av planerade kompensationsåtgärder kan komma att tydliggöras (Ds 2016:25)

Det finns enligt gällande lagstiftning begränsningar rörande vad som kan regleras i en detaljplan

Planeringsinstrumentet är en möjlighet för att skapa förutsättningar att klara MKN

Utredningen om en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation

